

თ.წ.	მან.	კ.	მან.	კ.
12	10	6	6	—
11	9	50	5	50
10	8	75	4	75
9	8	—	3	50
8	7	25	2	75
7	6	50	1	50

კლდე ნომ. 1-ური შუარი.

ივერიის

რედაქტორი: ი. ჯავახიშვილი
სიკოლოძის ქუჩა, № 101019
ტელეგრაფი.
ბაზმის მასაზამალად
და განცხადებათა დასაბუჯად
უნდა მიმართონ რედაქციას და წერს-კითხვ
გამაგრეს. საზოგადოების კანცლარიისა.
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტატიები პირველ ვერცხელ
16 კაპ. მეოთხედზე—8 კაპ.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

ლაბარია-ალმობრი

„წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ სასარგებლოდ
ქმნება გამართულია 28 აპრილი.

ვისაც ქსურს შემოსწორას ნიუთები ამ ლაბარია-ალმობრი,
შეუძლიან ეს ნიუთები გაუგზავნოს „წერა-კითხვის გამავრცელებელ
საზოგადოებას“ (სათავად-ნაწარმო საადგილო-მამულო ბანკის შენობაში,
და აბ. ილაბა თადამოხის ახალს.
ქავეჭავექისას.
(ნიკოლოზის ქუჩა, სავიწოვის სახლი, № 21).

პატივითი პირობის პირობა

პ. ი. პირობისა და მ-ის მხ. დ.
ილაბრონოვისა.
მიხელ. ქუჩა, სახლი კრავუხის, 79.
ავადმყოფებს მიიღებენ დღის 9—3
და საღამოს 4—7 საათამდე.

სასულიერო მთავრობის ნება-
სთვით შესაბამისად კომიტეტის გან-
კითხვითი იმერეთის ეპის-
კოპოსის გაბრიელის სახელს
შე აქადიანო სიძინების (მ-
თის ან ორის) დაარსებისათვის
ქარამი ფორმულაბათა სახარო-
ტონის შესაქმნელად. კომიტე-
ტი მოიწვევს ყოველი, რომელსაც
არა ხოლო სიტყვით, არამედ საქმი-
თაც სურთ დაამტკიცონ, — რომ მათ
გულში ცხვეთ არს სსოგენა და პა-
ტივისკება ამ დაუფიქრებელ მოძღვართ-
მოძღვრისადმი, შემოიტანონ თავისი
წვლილი ამ წინადაცისათვის. შე-
მოწირულანათა რაოდენობა შემომ-
წირულანათა სითუთით გამოცხადებულ
იქნება თავ-თავის დროზე ადგილო-
ბრივ გახეობაში. შემოწირულანათა
უნდა გამოგზავნონ ამ აღკეთი-
კომიტეტის თავმჯდომარეს ქუთათი-

სის სემინარიის რექტორს არხიმანდ-
რიტს დმიტრიის.
თავმჯდომარის მაგისტრატურის წე-
რი დეკანოზი გ. ცხაჩავაძე.

ახალი ამბავი

გლეხთა შესახებ კანონმდებ-
ლობის ვადისიჯვა და ახალის პრი-
ვიტის შემწეობა, სატატო გაზე-
თების სიტყვით, გადიდა შემო-
ღობამის ამბობენ, ამ პროექტის
განხილვისთვის პეტერბურგში იქნე-
ბიან მიწვეული გუბერნატორები,
გუბერნიების და მარზების მარზების
და ერობათა წარმომადგენლები.
* * * ხმა დიდისა, სწორს გაზ. ანო-
ობა. * * * ე, რომ მსხეთის რკინის გზის
გაყენება ყარსის რკინის გზის გამყენ-
სინეთის ვურცელს მიანდეს, ხოლო
არც შეეგება იმას, თუ კრედიტი რო-
დის იქნება გადადებული ამისათვის
და როდის დაიწყებენ მუშა-
ობას, ამაზე-ე გერჯერობით, არა-
ვითარი გარდაწყვეტილი ცნობები
არ არის.

* * * ქართლის პირად მდებარე ხე-
ობებში და მთებზე თოვლი ჯერ
თითქმის უძრავად სდევს ისევია,
გვერდენ ჩვენ.

* * * 5 მაისს ბათუმში გაიმართება
სახალხო სეირნობა ლატარია-ალ-
მობრი ქართველთა შორის წერა-კი-
თხვის გამავრცელებელ საზოგადოე-
ბის სასარგებლოდ.

* * * ამ ვამდე ტფილისში გოლო-
ვინის პროპეტეტზე, ზუბალაშვილის
სახლში, გამართულია მანის კ. ზ.
ბაშინჯვანიანის სურათების გამოფენა.
სულ გამოფენილია ოცი სურათი,
რომელთაგანაც უმეტესწილად სულ
ახლებია, ამ წელს დასტული. უკვე
სა სურათები დიდის ხელოვნებით
არის დახატული, ნამეტურ ზოგი-
ერთი, საინტერესო უფრო იმი-
თი არიან სურათები, რომ კავკა-
სიის სხვა-და-სხვა ადგილების სახე-
ობა გადაღებული და მწახველს თვა-
ლს ეტაცება მთელის თვისის სიმშვე-
ნიერთი ეს მომზადებული, სამთხი-
სებური ადგილები. იმათგან უფრო
შესანიშნავია: ღამე დარიალის ხეო-
ბაში, სანახაბო კოჯორიდან, ელ-
ბაუსი ჩრდილო კავკასიიდან, ღამე
მდ. არაჩახზე, ყაზიბეის მთა, მიო-
ვი დინაბო, ზეჟარის უღელტეხი-
ლი ზაფხულობით და სხ.

* * * სოფელ ქალიდან (შორა-
ზის მარბა) გვატყობინებენ, რომ ამ
უკანასკნელ ხანებში დიდდ შეზინე-
ბულინი თურმე არიან იქაური მცხო-
ვრენი; ჯერ იყო და საშინელმა
ზამთარმა გააობრა ყველაფერი, ამო-
წყვეტა უფოვანია საქონელი და
ბევრს ისეთს ღარიბს ჩაუნტრია სახ-

ლი, რომ მათის საცოდაობით ყველ
სწუხდნო. ეს-ბო-კი, როგორც გვე-
ტყობინებენ, უფრო უარესი უბედუ-
რება თურმე მოვიდა: ავტო ერთ
თვეზე მეტია, რაც რამდენსამე აღ-
გილას მიწა გასცდა და სრულიად
მოპირკეცდა. ზოგან სახლები-ც-კი
მოუტანია ქვეშ. თუცა ადამიანი
არ უმსხვერპლია, მაგრამ ისე ხში-
რად ხდება ეს და ისე ახლო მცხო-
ვრებათა შორის, რომ მოსალოდნე-
ლია დიდი უბედურება დაატყდეს
მთელს სოფელსა. ამიტომ კარგ
იქნება ადგილობრივმა მთავრობამ
და თითო მცხოვრებლებსაც დროზე
მიაკეთონ ჯეროვანი ყურადღება ამ
გარემოების, რომ სხვაგვარად დიდს
გაჭირვებაში ჩაეარდნო ხალხი სი-
კვდილისაგან დაიხსნას.

* * * ქიზიუი ჩვენში წელს ზომი-
ერი ზამთარი იყო. ამიტომ შარშან-
დელივით ვაზი და სხვა საჭირახუ-
ლო მცენარე წინამასწარა სიბოძო
უდროოდ-დროთ არ გამოიტყუა კვი-
რად, როდესაც ჩვენს მოსავალს, როდგა
ნაც ეტელმა მარტმა თავი მო-
ციფრებინა და ცოცხად დავი-
პირა. წვიმებმა მზე დაგვანტრეს,
ამ დღეებში სიღრამი და ნურკანი-
ში თოვლი-ც-კი მოვიდა. გვეჯილებს
კი პირი უჩანს, მაგრამ რა გამო-
ვიდა, როდესაც შარშანდელი ხორ-
ბულენი თურმე არიან იქაური მცხო-
ვრენი; ჯერ იყო და საშინელმა
ზამთარმა გააობრა ყველაფერი, ამო-
წყვეტა უფოვანია საქონელი და
ბევრს ისეთს ღარიბს ჩაუნტრია სახ-

დნორ დღეებში აღარ გისმობა
„დლოი, თორემ თავზე დაგასხამა“.

* * * მოსკოვში ფოტოგრაფიულ
გამოფენაზედ ჩამოუტრიათ დილის-
ბოლი კანცტოფანას, ახლო გამოგონე-
ბული მანქანა შესანიშნავის ფოტო-
რადის გამოგონებულისა. ამ მანქა-
ნის შემწეობით შეიძლება თურმე
არა თუ ხმის ვიდეოება, არამედ
თვისი მათი დანახვაც, ვისი ხმა-
ც-კი, ასე რომ სრული წარ-
მოდგენა გაქვთ თვალის წინ.
იმ ქინტოვლებში, რომელიც შე-
მოსწენებულს გამოფენაზედ არის,
შეიღებს ხედავთ და გესმით: 1) სტენ-
მაღამ სან-ყინრამი, ნიუორკის უმ-
თავრესი თუტარში წარმოდგენილი,
სტენზედ 25 კაცია 2) ამერიკის
სამხედრო ორკესტრი, რომელიც
თან დადის და თან უკრავს მარსა
3) ტრიო ბალეტისა, რომელიც
ნიუორკის თეატრში ყოფილა წარ-
მოდგენილი 4) იაპონიის საერო ტე-
კვა და სხვ. (მ. გ.)

* * * დერბატის (იუჯივის) უნივერ-
სიტეტში გამოიკრება სახალხო
განათლების მინისტრის განკარგულე-
ბით 96 ფარმაკეტიც და გაუზავ-
ნათ თავ-თავითა სახლში. ამბობენ,
ეს შედეგით იმ უწყობისა, რომე-
ლიც ფარმაკეტიცს მოუხდენიათ
პროფ. კონდაკოვის ინსტიტუტში.
(მ. გ.)

* * * მოგვიდა ქართული ამბა-
ნავთობის გამოცემა „სიბრძნე ბლა-
ვარისი“, დასაბუჯილი ბ. ე. თაყაი-
შვილის რედაქტორობით. წიგნს და-
რთული აქვს აგრეთვე რამდენიმე და-
მატება და მათ შორის რედაქტორის

ფელეტონი

წიგნის ცრემლები.
გეტოლი.

განთიადია. აღმოსავლეთისკენ ინა-
თლა პაერმა და მისი მქრალი მტრე-
ლის ფერი შუქი გადაფინა არე-მა-
რეს. ძლით გაბრუნებულ მიდამო
შეიშვეშნა და ბურანს ძალით წაბრ-
თვა თავი. მზის სხივი ამოსცდა მო-
ფარებულს მიწას და მეწამულის ფე-
რად შეღება ეს უფერული სისქე
ოროტისავით მოქანვე ქვეყნებო-
ბის გარემოზე. სწორედ ეს წითელი
ფერი შეჭრა კოწიას ოთახშიც, ეკა-
დაპუნდა მისი გამომაცხლებელი
სინათლე იქაურობასაც და მისცა
პირველი კილო, რომ მასაც სხვას-
თან ერთვე დიდის სავალაობე და
სხვისთან ერთად მასაც მიეძღვნა ქი-
ბანინისათვის, რომელსაც ვერა ქი-
შველმოდად გაურჩებია ყოველივე-
მაგრამ ოთახმა არ გამოცხა ხმა. აქ,
თითქმის აღარ ფეხებდა ძარღვი მო-
მავლის სიკაცობისათვის და ამ პა-
წია სხივმა-კი ვერ აღძრა მიუტყუე-
ლი და მიღებული ძალი აქურო-
ბისა. სხივი ცულ-უბრალოდ მიმო-
ფანტა ოთახში და, თითქო, მასაც

წაუხდა გემო, გაუტყდა გული, რომ
გორც ყოველს ხელ-მოცარულს კაცს
ცხოვრებაში. აქ ყველაფერი უგემუ-
ლოდ გამოიზივრებოდა. ქალაქის ტა-
რახიან ქუჩაზედ, თითქო, ოხრად,
გულ-მოსულივით მივარდნოდ კე-
დელს გადადებული ცალი ფანჯარა და
თხელი, სალუქი მარმარის ფარდა და
გაბრუნებული, საშლავარს გადა-
ცილებინა, როგორც პაწია ბავშვს,
რომელიც ცოტა ხანს უუფროსოდ
დარჩენილი, დაშლილი ალაგისკენ
გადაიქურტეს ხოლმე. შიგნით ოთახ-
ში ყველაფერი უწყსოდ იყო. ორი
გაბრუნული სუფრა... ორივეს ეტ-
ყობოდა დიდი ბრძოლის მოწვე-
იყენენ სუფრის გმირებისა. ეტყობო-
დათ ოხერი, უზოგავი ხელი, დაუ-
დევარა, ამპარტავანი მოპარობა ყო-
ველისფრადე. ერთზე — ცალივე
ბოთლები, გატეხილი თევზები, ქი-
ქები და ერობანეთში არეული დანა-
ჩანგლები, ცხადად მოწმობდნენ სუ-
ფრის გმირთა ეპიპოდობას, უგუ-
ლობას, უუფრადებობას. მეორეზე
— ოდესღაც მწვანე მაუდი, ესლა
ცარკით თეთრად გადაღებული, უსა-
გნოდ აწლილი და მიყრილი-მოყრი-
ლი ბანქო, თამბაქოს ფერფლი და
მისი დანარჩენი ნამწვავები კიდევ
გეუნებოდნენ, რომ აქ დიდი ფიზი-
კური და ნივთიერი დანახარჯის და-

ვთარი ვარდემალა ცხოვრებას...
ყველაფერი უგემურად იყო, თითქო
ეს უსულო სანებშიც გრძობდნენ
მათ გაობრებას, მათ ცუდს მდგომა-
რეობას, ისე რაღაც აფუჭებულად,
მოამრგვილად გამოიყურებოდნენ. ოთ-
ახში სრულე სუფედა. და აი, ეს სი-
ჩემე კიდევ შეზარადა კაცს. ეკსრუ-
შესუნ, რაღაც საფლავებრივი, ავლდამი-
სებური ჩახურული იყო. სრულე გაყი-
ნავი და შემზარუნე, მამამოუტყვი და
დაურღველი, თუცა ამ ოთახში ადა-
მიანი იდგა. ეს ადამიანი ოთახის
პატრონი კოწია გახლდათ. გახლდათ,
მაგრამ რაღა ხლებია.. არც მას ეწ-
ნეოდა სიკაცები; თითქო ისი
უსულო ნივთად გადაიტყულებოდა. იგი
იდგა სტოლეს შუა და დაბჯინებო-
და ხელით იმ სტოლს, სადაც საუბ-
მე იყო გეშლილი. ის თვალზე ჩაწი-
თლებული, ყმბე ჩაეარდნო, უსაგ-
ნოდ მომხიროლი, თმა აბურძგული
უფრო, რაღაც ავსულს მიავადა,
ვინცე კაცს, ეს ამის შესილს. მაგრამ
აი, იგი თითქო გამოიკრეია ამ უსა-
გნო მდგომარეობაში და ბარბაქოთ
ჩაეარდა იქვე ახლო მდგარს სავარ-
ძელში. ჩაეარდა და ცხელი ნაკლუ-
ლი თვალთაგან წყაროსავარს გადმო-
ვინდა. წამოსცდა ნაღველი შვეზე-
ბული და სიბრძნე ისევ ცრემლები
მოიხმარია გამოიხსნებოდა გზის წინამ-

ძღვრად..
კოწია აი ეხლა ადგა სუფრიდან
ამხანაგებთან დენის სისის შექმდე-
რომელიც მისთან ჩვეულებრივად
„დღის განსატარებლად“ მოსულე-
ნად და მხოლოდ ახლა, განთიადზე,
როდესაც ადამიანს დროა, შრომისა-
დენის კაცს იწვევს ბუნება, მორბია იმ-
დენს გრძობათა შეხვედრის, რომელიც
მაგ გვარს „დროს გატარებაში“ შეხ-
ვედება ხოლმე კაცს. იმან მხოლოდ
ესლა დასწია თავი: დენის, თამბა-
ქოს და ცარცის, იმის მტერება და
კვამლს. დაღწია თავი, მაგრამ ვი
ამ დღეებსაც... ის შეტად დაღ-
წილი, თავგამბრუნებული არის,
ცოტა შემთვრალიც და მეტად უგე-
ბურს გუნებაზედაც... თავი მეტად
უხურს, საფეთქელი და გული მომე-
ტებულადაც სტენს, თითქმის გასტო-
ლის ღამის. ერთის სიტყვით, ყველა-
ფერი არეული აქვს, მაგრამ ეს კი-
დევ არაფერი. კოწიასთვის ეგ რა
არის; მაგვარს მდგომარეობაში კო-
წია პირველად-კი არ არის, მავს
მეტეც უნახავს, მეტეც გამოუტყია.
მაგრამ ვაი, რომ ეს გამოცდილება,
ეს მეტის სხვა დიდად დაუჯდა და
ეს მისი ზარალი მხოლოდ ამ დღისა
იგნობო ყველაზედ უფრო მწვედა..
წუხელი-ც-კი, თითქმის, რა ბედნიერი,
რა მოიმაბრი იყო, როდესაც მისი

გულითადი მეგობრები ეწვევიან! რა
კარგად გრძობდათ თვის, როდესაც
ჩაუსტდნენ ქალღალს სათამაშოდ, ან
როდესაც ხელი მიჰყვეს საუბრის
ქამას, მაგრამ ამ დილას ვაი
რა მწერა ყოველივე გამოვლილი,
თავს გადანახელი. ხომ ძველათგან ნა-
თქვამია, რომ პირველად ცოლის
უამეს არა არის-არა, მაგრამ ძილის
სამსალა და საწყენია. შეიძლება აქ
ცოლვა არც იყოს, მაგრამ არა!
უყოველთობას თავის დღეში მწერა
მოგონება არ მოსდევს ხოლმე. და
აი, აგი ეხლა ყველასაგან მიტოვებუ-
ლი, აღდგებული ამ ნანგრევთა
ხროში, მაქრალ-მარტო მიმსწენებია
სავამძღვლს და სიბრძნე სრული-
ლობს მსხვილ კურცხლებსა. იგი
გულ-მოსული თვისის თავზედ, გულ-
მოსული ყველაზედ და ყველაფერ-
ზედ, მას აღარა სწამს რა. მისი გუ-
ლი გამოცვლილია, შიგ ადარ არის
ერთი მაღალი, კეთილ-შობილური
გრძობაც და მას ბრახმოვრულს,
ნაღველანს არჩობს ეს პაერა, არ-
ჩობს ეს ატმოსფერა. ან-კი როგორ
არ უნდა დატყოს გულში ყოველ-
გვარი იმედი, როგორ არ უნდა მო-
არის პაერმა და ვერ აღსუნთქოს
თავისუფლად, როდესაც დღეს გაუ-
თენდა ისეთი დღეა, რომ სიკაცს-
ლე მეტ რაზეთ გადაეცეკა. როდესაც

მეზარდა მოხდა, ჩვენ უნდა გარდაგვეყვანა 230 მინუთად და განვიხილოთ ჩვენს საზოგადოებას მოუგება 100,000 მან. საზარდად, მაშინ ჩვენ მარტო წლებურად 4,000 მან. შემოსავალს გსწარმოვით, დანახვა 96,000 მან. გვეკლებს საზოგადოებათა გაუმჯობესება, ამის გამო ჩვენ განვიხილოთ საზოგადოება გრუბას, რომ ნება დაერთო ამ კავშირს შევრთვითა და სხვის წლის გადით.

ამისთანავე გამოვიდეთ აუფის საზოგადოებას, რომ ქუთაისის სასაბჭოო ისურვა ქალაქის თეატრის დასაწყობებენ საზოგადოებაში და სხვისგან განსხვავდნ ბრძანა.

რადგან აქვიანთა საზოგადოებას წარუგნადღის წლებში უგულებელ ბრძანას დასაწყობებენ შენობებს მენატრონებს, განვიხილოთ სხვისგან გრუბას, რომ მიართვას და მეორე კატეგორიის ფასებსა გავთავსებთ და მეორე კატეგორიის მესამე გრუბას.

ყოველდღე გამოვიდეთ წარმოდგენებზე და გრუბას მეორე კრებისად მიღებულ იქმნა და ქალაქის თეატრის შესახებ დასაწყობებენ, რომ ყოველდღე ეს თეატრი 25 მან. გარდასცემს ქალაქსა.

რაც ჩვენ საზოგადოება შევირთვითა შევსოთ დასაწყობებენ საზოგადოებათა კავშირს, რუბისას სათავადაზნაფრო განვიხილოთ დასაწყობებენ ნებას რუბისას მისცემს თავისა ქუთათურ მოსაწყობებს, რომ თავიანთი შენობები ჩვენს საზოგადოებაში დასაწყობებენ და მან 800,000 მან. მიიღებენ, რომელიც რუბისასის ბანკში დასაწყობებენ, ერთობა მხარე დასაწყობებენ საზოგადოება დადეს ნახევარ წასაწყობებენ წინა.

გამოვიდეთ წარმოდგენებზე აქმნა. გ. ჩინაძერ, რომელიც წარმოადგენს თავის სასაბჭოო სასაბჭოოებს. ამდენსა გამოვიდეთ წარმოდგენებზე დასაწყობებენ, მაგრამ ამ წლებში გამოვიდეთ დასაწყობებენ, რადგან ჩვენ საზოგადოებას სარგებელი მიიღებს. გამოვიდეთ წარმოდგენებზე დასაწყობებენ წინა.

ვარაუდო, რომელიც მესხეთ კლასში, რომელიც ნიარდ, აგრე მესხეთ წელი იყო და „ტანკობის“ მერიჯორ კიდევ ვერაფერი მიიღო ვერაპიელი ცივილიზაციისა. დიდა, ძლიერ მიხედობდა ასხის კოწისა თუ ვარაუდო რომ გარდასაწყობებენ ვერა კიდევ უნდაყო კოწისა და წინადასა სადაღე ლუქანში ლეონის სამხელდა. ასხის თუ რა სადაღე გრუბასხელ იყო ნამთვალევე თითქმის ორი დღე და მერე-ყო კიდევ დასაწყობებენ ლეონის ცხოვრებას და ეხლა კოწის ხარჯით გაიხარეს ლეონის სხა სხვა გამოვიდეთ ვარაუდობებენ. ამ დიდად იყო, რომ კოწისა ვერაუდო ამ გამოვიდეთ და ვითომ სასაბჭოო ცხოვრებას. ამის გამოც იყო, რომ წინა კლასში ვიდრე გადვიდა იმ წელს. მერე ხომ თვითონ შეიქმნა თავი კაცი ამ გვარ ლეონებისა მზინიან გამოვიდეთ თუ მოტანი-ლი ფულით სულ ამ გვარ ხარჯისათვის ჯონდა გადაღებულ. ფულით კი მუდამ ბოლომდე ჰქონდა, რადგან დღეს მერე უყვარდა და რაკი ვერაუდო: შეიღობა გრუბასხელ სიყვარულითა, ამ ტრამპი იყო, კოწისა ამ მხრით თავის დღეში არ ასაყვადებენებდა. მამულიც ხომ ნებას აძლევდა. დღის ერთა შეიღობა, მა. მით ობოლი, ამ გვარ ლეონის ხელ-

სამეურნეო სკოლის პროგრამა.

სათავად-აზნაურთა კომისიამ, რომელსაც მინდობილი ჰქონდა შეედრება პროგრამა მოამზადე სამეურნეო სკოლისა, რომლის დაარსება განზარაზულია თავ. ზაქ. გიორგის ძის ერთიანობის მიერ შემოწერილ ობისის მამულიში, ამ დღეებში დასრულია მუშაობა და წარუდგინა მოხსენება გუბერნიის თავად-აზნაურთა წინამძღოლის თავად-აზნაურთა საგანგებო კრებისთვის წარსაღებდა.

მინდობილი საქმის შესახებ კომისიამ გარდასწყვიტა შედეგი:

სამეურნეო სკოლა, რომელშიც უნდა დაეკავშირებოდნ ახლანდელი მოთხოვნილება ქართველ თავად-აზნაურთა, უნდა იყოს სასუფლასა-საწყობების ტიპისა საზოგადო სამეურნეო პროგრამით. მთავარი საგანი სკოლისა—მოამზადოს განათლებული და მომსახურებელი მეურნე, რომელიც შეეძლება სამეურნეო ნიდაღებე დაეყვანოს მეურნეობა და კარგით მოუაროს მამულს. უმთავრესი პირობა ამგვარი სწავლისა—დაუმწყობროს მოსწავლეთ სიყვარული მეურნეობისადმი, გაუადვილოს სოფლის სეპარირებათა გაცემა და შეამჩინოს ისეთი კოდნა, რომელიც მოსწავლეს მეურნეს საშუალებას—სამეურნეო მრეწველობის თანამედროვე მოთხოვნილებათა მიხედვით მოაწოდოს თავისი მამული. სწავლა ვაგარდობდება 4 წელიწადს. ამ სასწავლებლის პირველ კლასში შესასვლელად სპეციალ საწავლებლო ციკლს განსაზღვრავს, რეალურ და სათავად-აზნაურთა სასწავლებლის ოთხის კლასის კურსი. პანსიონში შენახვისთვის და სწავლის ფასად სულ დადებულია 150 მ. წელიწადში. სპეციალურად ასწავლიან ყველა სამეურნეო საგნებს; ასწავლიან აგრეთვე სხვა-დასხვა ხე-კლასებისა: კარბების კეთებას, ზეინკლობას, ხელოვნობას და სხვა. სასწავლებელში უმთავრესი ყურადღება მიექცევა: მიერეხებუბას, ლეონის კეთებას, ზოგიერთ ძვირფასს და მრეწვე-

ბის, ამგვარი აზნაურებში ჩავარდნილი, რასაკვირვებელი, სწავლაში წინ ვერ წავიდოდა და მიტომაც იყო სწორედ ერთი მშვენიერის დღეს, მეოთხე კლასიან და გამოაბრძანებულ, სიზარბაცისა და ცივი ყოფა-ქცევის გამო, კოწისა მიადგა კარხელ დღეს. თავად-არქიმონიანებულმა დედა მისმა აქ ცოტა საყვედურებიც ჰქადარა კოწისა, მაგრამ ცოტა ხნის შემდეგ შეურთვდა ამ ამბავს და პირიქით თვითონვე ანუ ვეგო მისი „თავლის სინათლე“ შეიღობა: „რა ვიყო, მამული ხომ გაქვს, დაჯე, ჰაე, ერთი თავად-შვილი ჩვენში ახი ვინ გავკობებისო“. აი, სწორედ ამ „დამედარა“ მსა უნდა და ვინ მაგობებს—მა მოიყვანა კოწისა იმ წამამდინ, რომ ეხლა ამ მშვენიერს დღეაზე, როდესაც ბუნება და ყოველი ნამშობი ბუნებისა სიციხვების მიღვრების, კოწისა ექვს ჩაზაზულ ტყეისა დაცქერება, რომ ერთ-ერთი მათგანმა მას საუკუნოვან ბოლო მოუღოს და ვითომდა მოასვენოს...

— არა, თავი რა უნდა მოვიკლო? მისთვის, რომ მოვალეობებს გავუქცეო. რა დღე დიდად მიხედა!.. მამე ვიცოცხლო, ვიარო ქვეყანაზედ ვერცხვინდამა?.. მერე ჩემი თავ-მეყვარობა!.. ქვეყანა რას იტყვის!.. დიდა, ქვეყანა!—ო, მაგან დამღუბა მე, მა-

ლობაში გამოსაღვე მცენარეების მოყვანას. ობისის მამული დათავადობა ბუბია აგრეონიან-სპეცილისებმა და სენო გამოსაღვედ ამგვარი სასწავლებლისათვის.

თავდაირველი ხარჯი, რომელიც დასჭირდება სკოლის მოწყობას, უდრის 47 ათას მანეთს, სამს წელიწადზე განაწილებულს. ყოველ წელს სკოლის დასჭირდება 25 ათასი მანეთი, აქვე მიღებული ხარჯი 45 სტოპენდიანტის შესახებ. გამოანგრიშე-ბულია, რომ სკოლის მამულს 4 ათასი მან. თავისი შემოსავლით ექნება წელიწადში, ასე რომ სკოლა ყოველ წელს დასჭირდება კიდევ მხოლოდ 21 ათასი მანეთი.

სასწავლებელში მიიღებინა განსაკუთრებით ტფილისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა შეიღობა.

თუ თავად-აზნაურთა არ მოეცნება ამ ემად საშუალება სკოლის დაარსებისათვის — თავდაირველ ხარჯისათვის, კომისია წინადადებას იძლევა—ობისის მამულს დაირავებინა მოთხოვნი სპეციალ ფულიც ხოლო ყოველ-წლიურის ხარჯის წყაროთ კომისიას ასახელებს სათავად-აზნაურთა ბანკის სამეურნეო თანხას, რომელიც შესაძლება დივიდენდით 10% გადაღებინა.

უცხოეთი

საზარდათი. რესპუბლიკის პრეზიდენტის მოლოდინებმა გაგზავნებმა პარისიდან ვერდენში დიდი ჩინაქოლი ასტემა პარისის საზოგადოებაში. პრეზიდენტი წავიდა გერმანიის დასავალიერებლად და თუმცა აქ არა გვეუბნებიან არა არის-რა, მაგრამ უწინ ყოველითვის წინადაწინ გამოვიხილვდნენ ხოლო ამ მოგზაურობას. ეხლა-კი პრეზიდენტის წასვლა არავინ არ იცოდა, ისე მოხდა. მეორე კიდევ ის არის, რომ ვერდენში აღმოსავლეთის საზღვარზე გერმანიის-

გან: ქვეყანა რას იტყვის!.. ექ, დღე რაც უნდა ის თქვან, ვალი რომ მმართებს იბისათვის თავი როგორ უნდა მოვიკლო!.. გან სხეში არ ყოფილან ამ მდგომარეობაში!.. მაგრამ თავი ვინ მოვიკლო!.. როგორ არა, მოიკლა ზოგიერთმა... მერე რა სხეში მაკალითა განა ჩემთვის წყისაქ!.. მაგრამ... ან რა მიხედა სიციხვები!.. ო, ღმერთო, უძღურე ვარ, უძღურე!.. საბარძოლვედ ძალი არ მომიღეს და უბრძოლველად-კი ეხლა მინც ცხოვრება არ შეიძლება... მერე რა მიზიდავს აქ ამ ქვეყანად რა მჩრება სხა-ხარბილი... დედა! დედა, მაგრამ... ექ, როგორღაც ვე მიხედვერათა მაჩერებს... სხვა-კი არაფერი წმინდა, არაფერი საყვარელი!.. გამოკალიერებული სული და გული, გამოკალიერებული და ერთიანი პერწყალი-კი არა სხანს, რომ ცოტა ხანს მინც მომატყუოს, თვლი წამართვას და შემიჩინოს!.. უსაგნო სიციხვები-კი, ღმერთო, განა ცხოვრება!.. აქამდის? ჰო, და საქმის არის, რომ აქამდის ვერე იყო... მაგან მომიყვანა ამ წერტილამდის!.. არა, ჩემი საწყობი არ არის!.. მე ვერა მიხსნის-რა!.. და აქ კიდევ, მოსხლეტილი კვლე ჩემცა სავარძელში, ეხლა-კი

საზღვართან და ამ უკანასკნელს დროში ამ დღეებში არ დაიარებოდნ პრეზიდენტები, რათა არაფერი ექვი არ აღეძრათ გერმანიელებისათვის. ამით ტრამპი არის, რომ პოლიტიკურს მნიშვნელობას აძლევენ ამ მოგზაურობას. პრეზიდენტს თან ახლდა სამხედრო მინისტრი და მრავალი გენერლები.

იტალია. ამბობენ, ეასლას შესახებ კითხვას აღძრავენ პარლამენტში, როგორც-კი სხდომები დიწყებია. დღეებტებებს ჰსურთ თურმე ასეთი წინადადება წარუდგინონ პარლამენტს, ან გამოვიყვანონ ვარკები ეასალიდამ და ან ეგვიპტის მთავრობას მოვთხოვით ამ გარების შესახებ ხარჯი. ეასალას დაეცა ხომ გვიპტისათვის არის საინტერესო, რადგან ამით დერევიშვიდამ ვიფარავთ მხარესა. თუ-კი ინტლის იმპადე მიხსნისათვის თხოულობს ფულებს, რატომ ჩვენ-კი არ უნდა მოვითხოვოთ. ეასალაში გამარება ჩვენ გვიჯდება წელიწადში ორი მილიონ ლირად მერე, ამის დაუბრუნებ ისიც რომ ჩვენს ჯარის-კაცები დაიხიკნოთ უკანასკნელს შეტაკებაში დერევიშვიდამ. ასეთი მხხვეროლი თუთოდ უნდა გვევლინოს ეგვიპტის მთავრობამ.

მადამასპარის ქუჩაში. რეგორც მადამასპარისა ატკობინებენ პარისში, მრავალ ადგილას აღმოჩენილიან შეიარაღებული ადვლებული მუსრს ავლებენ ყველს სქესისა და წლოვანების განუჩველად. რომ მოძრაობა კუნძულზე მართლა დილია, ის იქნადა მტკიცდება, რომ გენერალი-გუბერნატორმა დაუფლებულია წინააღმდეგე უკეე გაგზავნა ორი რაზმი, რომელსაც გენერალი უდრი და პოლიციური კომისი პარლამენტში. პირველი რაზმი ტრანაზისას სამხრეთით შპოქედლას ადვლებულთაგან შედგარ დასმის წინააღმდეგ, ხოლო მეორე სატატო ქალაქის ჩრდილოეთითა ზღვას, რომ ქალაქი ამბატონ-

სულ ცრემლის ნაკადული გადაქცეული და ძალა უნდებოდნ სხამალად ქითინი მართო, რაზმიც ნათად გამოიმოსოდა სიტყვები: „ღმერთო, ესრე უბედური რაობა დამაბადე!..“ ვინ წარმოადგენდა თუ კოწისა ესთ ყოფაში იქნებოდა ამ დღეს! გან თის ამხანაგებს ამ გვარ კოწისა მდგომარეობა სიზმრად-კი მოვიანდებოდა!.. მერე იმ კოწისის, რომლის შეიღობადა პარისსაზედ თითქმის თავის დღეში სადარო ნახს ტყუილად-კი არ გადეებინოს; იმ კოწისის, რომელიც თითქმის მარტო მზიარებებისა და უდარდლობისათვის იყო განჭრილი!.. რომელიც მუდამ ხტუნვა-ტრიალიში, სიმღერა-ლოთობაში, ოსურჯობა-არ შეიყობაში იყო გართული და შეწყვიტა-შესისხლხარცეული!.. დიდა, ეასაკვირი იყო მის მოვლენა, მაგრამ ამ სოფელში თურმე ვინ არ მიადგება ამ გვარ ეასალს, სადაც ცხოვრების ზღვაში შენი აყურტალეული ნავი მიგაყენებს!.. კოწისა წამოვდა. ტირილისაგან დასიებული თვლები სასოწარკვეთილი, უმიდლონი, საკაცს დამგზავსებოდნ, სადაც აღარაფერი აღარ ამოიკითხებოდა, თითქო დაკარგეს თავი-

დრიაკა როგორმე, დაეფროს, რომელსაც აჯანყებულნი ეწოდებოდნ ზოგიერთი ტურნალ-განებების საფრენეთის მათ შორის „პარტი“ იმ აზრისადა არიან, ვითომ ეს აჯანყება ინტელიგენციის გამოწვევითა, რომელთაც მოხსენებს არ აძლევს ის გარემოება, რომ მადამასპარი ფრანგებს ეკუთვნის.

სანტა-სენტაბონი. ენის საზოგადოებაში გარდაწყვეტილად მიანით, რომ სახმედრო მინისტრი კრიაეშერი სასხასხის თავს ანებებოს, მოუხდლავდ იმისა, რომ ოფიციალური (მთავრობასთან დაახლოებული) გავრუთეში წინააღმდეგს ამტკიცებენ. ამ ამბავმა დიდი აყალ-მყალის გამოიწვია საზოგადოებაში, მით უმეტესს, რომ თითქმის გერმანიის იმპერატორის წასვლის მეორე დღეს ვაგრცელდა საზოგადოებაში. რა მიზეზი უნდა იყოს, კითხვობენ, ვარკები დათავალიერებაზე ხომ ვით გერმანიის იმპერატორი დესწარა ოფიციალურად ვიკით, რომ გარე მშენებრად არის მოწყობილი. მერე კიდევ კრიაეშერი თავს ანებებს სასხასხის იმ დროს, როცა მიუყვების განხილვას უნდა შეუდგებოდნ. ეს მიუყვები ხომ მისი შედგენილია და მინისტრთა საქმისაგან განხილული და მოწონებული, საბუღალფან, რომლის თავმჯდომარე თვით ფრანკოსები იყო. ეგნაში პირდაპირ ასახელებენ კრიაეშერის მოადგილეს, ამბობენ ან ტყლდმარშლი გოლდენ ოქმებიან და ფულტეხმისტერი დავითი. იმასაც ამბობენ, რომ კრიაეშერი ვად არის, ინფლუენციით იყო მძიმე ავადმყოფი და მოსვენება ეჭირებოდა.

იტალია და აბაშეში. პარისის გავრუთე „აქანს ნაციონალ“-ში შემდეგი დღეებში დასაწყობდით რომიდან 4 აპკრისა: ახლა დადის, ვითომ იტალიელებისა ადვრტავე გამოარჯვეს. ამ ბრძოლის დროს ბევრი სისხლი დიდვდა თურმე, როგორც ამბობენ, რასამდგამა მოუკლავთ ვითომ და რასალდო ტყვედ წაყვანიათ. ამის

ათი ძალი სივის მიმდებლობისა და უკან ჩაბრუნდნ, თავის თავსვე ჩაულრმადენო. სახე მთლად გაფითარებოდა და ოდესღაც დანახ, ქალიც მომიხმვლულ პირზე ტანჯვის ნაიჭებს ტურბეს ზვეთა, ცხვირის შესატკამამის გამოსახოდა, რომელიც თითქმის დაცინებას გამოხატავდა ამ ქვეყნის ამპოებისა და წარვლილი ცხოვრების უსაგნობისას. თმა-კი მანც ცოტა ოდნად ყალზე იდგა, რომელიც თითქმის ინსტიტუტურად ეწინააღმდეგებოდა ციეს ტყეისა მის პატრიონის გულის ფეთქის შესაწყვეტად განზადებულსა. მარჯვენა მკლავიც თრთავდა და თურ იყო ძველებრივ მტკიცე თითქო ისიც ვარძობდა, რომ რაც უნდა იყოს, მანც დანაშაულს ჩაიდვარო... კოწისა ამ მოიკრება უკანასკნელი ძაღლიდან და აიღო გარეკლავი ნიღბში მარჯვენა საფეთქელი ამოიღო. თითქო მის უჭკუობას სჯიდა: ამ წამამდინ რათ მიმიყვანო. ერთი ხომ კიდევ და ამ ნახევრად ცოცხალ ადამიანს მაგივრად მალე მხოლოდ უსული ლეში სისხლ-მოსხრობა იდებოდა იატკაზედ, მაგრამ უყვრად კარები გაიღო... ქუჯა.

(დასასრულდ იქნება).

